

**ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ**

Кафедра цивільного права

Схаб-Бучинська Т. Я.

КОРПОРАТИВНІ ПРАВА ПОДРУЖЖЯ

**Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять
магістрантів 2-го курсу денної та заочної форм навчання
спеціальності «Право»**

Івано-Франківськ, 2023

Схвалено кафедрою цивільного права Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (протокол №1 від 28 серпня 2023 р.)

Затверджено Науково-методичною радою Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №1 від 28 серпня 2023р.)

Рекомендовано до друку Вченою радою Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (протокол №1 від 29 серпня 2023р.)

Рецензенти:

Стефанишин Н.М.

кандидатка юридичних наук, доцентка,
доцентка кафедри цивільного права
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Башурин Н.Я.

заступник директора Навчально-наукового
юридичного інституту
кандидатка юридичних наук, викладачка
кафедри судочинства
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Схаб-Бучинська Т.Я.: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять магістрантів 2-го курсу денної та заочної форм навчання спеціальності «Право». Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2023. 54 с.

Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять магістрантів 2-го курсу денної та заочної форм навчання з навчальної дисципліни «Корпоративні права подружжя» розроблені на основі навчального плану підготовки студентів спеціальності 081 «Право» Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Вказівки містять методичні рекомендації для підготовки до заняття, переліки питань, які виносяться до обговорення на занятті, практичні завдання для закріплення теоретичного матеріалу. До кожної теми наводиться перелік рекомендованої літератури, що включає навчальні посібники, наукові праці та нормативно-правові акти.

Методичні вказівки призначені для студентів, аспірантів, науково-педагогічних працівників.

©Схаб-Бучинська Т.Я., 2023

© Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника, 2023

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ	8
Тема № 1. Правова характеристика корпоративних відносин та майнових відносин подружжя. Правовий режим майна подружжя.....	8
Тема № 2. Спільна сумісна власність подружжя та корпоративні права.....	14
Тема № 3. Правове регулювання корпоративних прав учасника юридичної особи корпоративного типу, набутих одним із подружжя.....	19
Тема № 4. Правовий режим акцій, набутих одним із подружжя.....	23
Тема № 5. Відчуження корпоративних прав одним із подружжя за договором....	27
Тема № 6. Поділ майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя, переданого до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу.....	30
Тема № 7. Правовий режим корпоративних прав, набутих жінкою/чоловіком у «фактичних шлюбних відносинах».....	37
ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....	42
Тема № 1. Спільна сумісна власність подружжя та корпоративні права.....	42
Тема № 2. Поділ майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя, переданого до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу.....	47

ПЕРЕДМОВА

Корпоративні права все частіше стають об'єктом цивільного обороту, у зв'язку з чим виникає потреба у з'ясуванні порядку їх приватноправового змісту. Інтерес до корпоративних відносин, зокрема суб'єктів корпоративного права зростає ще більше у зв'язку з тим, що дані правовідносини перебувають у тісному взаємозв'язку з сімейними. Адже учасником юридичної особи може бути суб'єкт, який перебуває у зареєстрованому шлюбі відповідно до вимог чинного законодавства, а також особа, яка шлюб не зареєструвала, але проживає у сімейних відносинах, однак, передала як вклад до статутного капіталу юридичних осіб майно, що належить подружжю на праві спільної сумісної власності. Тому у процесі законодавчого регулювання корпоративних відносин потрібно враховувати сімейний стан учасників юридичних осіб корпоративного типу. Це, в першу чергу, пов'язано з тим, що більша частина фізичних осіб, які є учасниками юридичних осіб корпоративного типу, в силу їх природи створюють сім'ї і перебувають одночасно у правовідносинах з різними особами (як з фізичними, так і юридичними). Складнощі регулювання таких відносин обумовлені тим, що вони регулюються на межі різних правових норм. З однієї сторони, подружжя набуває тих прав та обов'язків, що виникають в осіб, які перебувають у шлюбі, а, з іншої — вони є самостійними суб'єктами, які можуть бути учасниками інших правовідносин.

Аналізуючи судову практику із упевненістю можемо сказати, що суди перезавантажені спорами щодо поділу майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя та було передане до статутного капіталу акціонерного товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, приватного підприємства та інших юридичних осіб корпоративного типу.

Навчальна дисципліна «Корпоративні права подружжя» передбачена навчальним планом магістра спеціальності 081 «Право» є вибірковою і відноситься до дисциплін циклу професійної підготовки.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Корпоративні права

подружжя» є сукупність нормативно-правових актів вітчизняного та зарубіжного корпоративного законодавства, що регулюють відносини, які виникають між подружжям, які зареєстрували шлюб відповідно до вимог чинного законодавства та особами, які шлюб не зареєстрували, але проживають спільно, створюючи сім'ю та набуваючи взаємних сімейних прав та обов'язків при передачі спільного майна до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу та набутті одним із них корпоративних прав.

Метою вивчення дисципліни є формування та поглиблення знань про правовий режим корпоративних прав, зокрема вивчення правового режиму спільної сумісної власності подружжя, розмежування корпоративних правовідносин від сімейних, аналіз комплексу теоретичних і практичних проблем, пов'язаних із внесенням об'єктів права спільної сумісної власності подружжя до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу та поділ дивідендів між подружжям у разі розірвання шлюбу.

Навчальна дисципліна є складовою частиною підготовки фахівців з поглибленим знанням корпоративного права та сімейного права. Необхідність вивчення зазначеної дисципліни зумовлено рядом теоретичних та практичних проблем. Вивчення дисципліни дозволить сформувати у здобувачів системні та комплексні знання про сутність правового режиму корпоративних прав, набутих одним з подружжя, а також навички щодо практичного застосування отриманих знань.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Спільна сумісна власність подружжя та корпоративні права.

Тема 1. Правова характеристика корпоративних відносин та майнових відносин подружжя. Правовий режим майна подружжя.

Юридична особа корпоративного типу. Ознаки юридичної особи корпоративного типу. Корпоративні права. Корпоративні відносини. Суб'єкти корпоративних відносин. Майнові відносини подружжя.

Категорія правового режиму. Правовий режим майна подружжя. Види правового режиму майна подружжя. Право спільної сумісної власності подружжя. Правовий режим майна подружжя, переданого до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу.

Тема 2. Спільна сумісна власність подружжя та корпоративні права

Вклад до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу. Статутний капітал юридичної особи корпоративного типу. Внесення об'єктів права спільної сумісної власності подружжя як вкладу до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу. Спеціальний правовий режим корпоративних прав подружжя. Трансформація права спільної сумісної власності подружжя.

Тема 3. Правове регулювання корпоративних прав учасника юридичної особи корпоративного типу, набутих одним із подружжя

Підстави (способи) виникнення корпоративних прав. Первинні підстави (способи) виникнення корпоративних прав. Похідні підстави (способи) виникнення корпоративних прав. Розпорядження майном, що належить подружжю на праві спільної сумісної власності. Формування статутного капіталу. Збільшення статутного капіталу. Набуття корпоративних прав одним з подружжя. Договір. Набуття корпоративних прав подружжя на підставі договору. Згода подружжя на набуття корпоративних прав.

Тема 4. Правовий режим акцій, набутих одним із подружжя

Акції. Правове регулювання акцій. Правовий режим акцій, набутих одним із подружжя. Особливості правового режиму акцій, придбаних за спільні кошти. Включення вартості акцій до вартості спільного майна подружжя.

Змістовий модуль 2. Відчуження корпоративних прав та поділ майна подружжя

Тема 5. Відчуження корпоративних прав одним із подружжя за договором

Відчуження корпоративних прав. Договір. Укладення договору. Згода подружжя. Визнання недійсним договору. Судова практика щодо визнання договорів недійсними укладеними без згоди іншого з подружжя.

Тема 6. Поділ майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя, переданого до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу

Поділ майна. Право вимоги. Доходи. Дивіденди. Відчуження корпоративних прав. Вихід з юридичної особи корпоративного типу. Ліквідація юридичної особи корпоративного типу: поділ майна. Поділ майна одержаного учасником у разі виходу з юридичної особи. Компенсація вартості частини майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя. Звернення стягнення.

Тема 7. Правовий режим корпоративних прав, набутих жінкою/чоловіком у «фактичних шлюбних відносинах»

Фактичні шлюбні відносини. Встановлення факту проживання однією сім'єю. Корпоративні права. Право спільної сумісної власності. Поділ майна, що належить «фактичному подружжю» на праві спільної сумісної власності, переданого до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу.

ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Семінарське заняття №1. (2 год.)

Тема. Правова характеристика корпоративних відносин та майнових відносин подружжя. Правовий режим майна подружжя.

Методичні рекомендації: Так як корпоративні права на сьогодні є поширеним об'єктом цивільного обороту потребує особливого вивчення та аналізу проблематика визначення правового режиму спільної сумісної власності подружжя. Тому студенту в ході підготовки до семінарського заняття необхідно з'ясувати сутність таких понять, як: «корпоративні права», «корпоративні відносини», «суб'єкти корпоративного права», «юридичні особи корпоративного права», «корпорація», «спільна сумісна власність подружжя» тощо. Також, необхідно повторити основи сімейного права, щодо того, яке майно належить особі на праві особистої приватної власності (Глава 7 статті 57-59 Право особистої приватної власності дружини та чоловіка) Сімейного кодексу України та спільної сумісної власності (Глава 8 стаття 61 Право спільної сумісної власності подружжя).

Питання для обговорення:

1. Юридична особа корпоративного типу: основні підходи до визначення поняття та суб'єктного складу. Корпоративні права. Корпоративні відносини. Ознаки юридичної особи корпоративного типу.
2. Майнові відносини подружжя. Категорія правового режиму. Правовий режим майна подружжя. Види правового режиму майна подружжя.
3. Право спільної сумісної власності подружжя.
4. Внесення об'єктів права спільної сумісної власності подружжя як вкладу до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу.
5. Правовий режим корпоративних прав подружжя.

Питання для самоконтролю:

1. Між якими суб'єктами виникають корпоративні правовідносини?
2. Назвіть основні ознаки корпорації?
3. З'ясуйте взаємозв'язок між корпоративними правовідносинами і сімейними.
4. Яке майно належить чоловікові / дружині на праві особистої приватної власності?
5. Проаналізуйте усі відомі критерії класифікації майнових правовідносин подружжя.
6. Як співвідносяться між собою корпоративні права та спільна сумісна власність подружжя?
7. Чи мають норми цивільного законодавства субсидіарне значення при вирішенні проблем між подружжям або особами, які проживають між собою у сімейних відносинах, але шлюб не зареєстрували?
8. Як співвідносяться між собою поняття: «спільне майно подружжя» та «спільна власність подружжя»?

Вирішіть тестові завдання:

1. Які ознаки юридичної особи корпоративного типу?

1. Створена шляхом об'єднання майна.
2. Створена шляхом об'єднання осіб.
3. Учасники наділені корпоративними правами.
4. Всі відповіді вірні.

2. Що з перерахованого не належить до майнових прав учасника юридичної особи корпоративного типу?

1. Право на отримання частини прибутку.
2. Право голосу.
3. Право на отримання частини майна у разі виходу з юридичної особи корпоративного типу.
4. Право на отримання частини майна у разі ліквідації юридичної особи

корпоративного типу.

3. Хто з подружжя є учасником корпоративних відносин?

1. Той з подружжя, який є учасником юридичної особи корпоративного типу.
2. Той з подружжя, який не учасником юридичної особи корпоративного типу.
3. Обидва з подружжя.
4. Обидва з подружжя, якщо статутний капітал юридичної особи корпоративного типу сформований за рахунок майна, що належить їм на праві спільної сумісної власності.

4. Що включають майнові відносини подружжя?

1. Право володіння майном.
2. Право користування майном.
3. Право розпорядження майном.
4. Право володіння, користування та розпорядження майном.

5. Чим не характеризується право спільної сумісної власності подружжя?

1. Рівність прав подружжя на майно.
2. Множинність суб'єктів та єдність об'єкта.
3. Виділення конкретної частки у праві на майно.
4. Відсутність часток.

Вирішіть задачі:

Задача №1.

Громадянка України Петрова І.І. звернулася до суду про поділ спільного майна подружжя, придбаного за час перебування у шлюбі. В обґрунтування вимог посилалася на те, що під час перебування у шлюбі з громадянином Петровим В.А. нею внесено спільні кошти до статутного капіталу товариства з додатковою відповідальністю у сумі 500 000,00 грн, що становить 40% статутного капіталу товариства. Просила суд поділи спільну сумісну власність подружжя, а саме визнати за нею 20 % частки у статутному капіталі. Вирішіть справу.

Задача №2.

Іванова В. Р. звернулася до суду з позовом про визнання права спільної сумісної власності, визнання недійсним рішення зборів учасників товариства про збільшення статутного капіталу товариства обґрунтовуючи свої вимоги тим, що у період шлюбу об'єкти нерухомого майна без її згоди були внесені при збільшенні розміру статутного капіталу товариства. Яке рішення прийме суд? Вирішіть справу.

Перелік рекомендованих джерел:

1. Боднар Т. В. Відсутність згоди як підстава визнання правочинів не дійсними у сімейному праві України / Т. В. Боднар // Проблеми цивільного права та процесу: тези доп. Учасників наук.-практ. конф., присвяч. світлій пам'яті О. А. Пушкіна, 19-20 трав. 2017 р. / МВС України, Харків. Нац. ун-т внутр. Справ; Харків. Обласний осередок Всеукр. громад. орг. «Асоціація цивілістів України». Харків: ХНУВС, 2017. 392 с
2. Боднар Т.В. Сімейне право в системі права України. Приватне право. 2013. № 1. С. 129-134.
3. Васильєва В. А. Корпоративне право як об'єкт цивільних правовідносин. Корпоративне право в Україні: Становлення та розвиток: Збірник наукових праць. К., 2004. С. 44-46.
4. Васильєва В. А. Корпоративне право як об'єкт спадкових прав. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. Збірник статей. 2010. Випуск ХХІІІ. С. 109-112.
5. Вінтоняк Н. Д. Правовий режим майна, переданого подружжям до статутного капіталу приватного підприємства: аналіз судових рішень. Міжнародний журнал «Право і суспільство» [текст]: за ред. д-ра юрид. наук, проф. Васильєвої В.А. Випуск 3. Івано-Франківськ: Фоліант, 2016. С. 36-45.
6. Вінтоняк Н. Д. Корпоративні права і спільна сумісна власність подружжя: аналіз судової практики. Методологія приватного права (теоретичний дискурс та практичне застосування): матеріали міжнар. наук.-теорет. конф. (м. Київ, 10 червня 2016 р.). К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г.

Бурчака НАПрН України, 2016. С. 284-289. URL: https://drive.google.com/file/d/0BwuVse3YcpX9Mk1NMnoxQUszVk0/view?resourcekey=0-6j9M_kZVcGdQQN_-9FvyTQ

7. Вінтоняк Н. Д. Корпоративні відносини в аспекті відносин між подружжям. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 10. С. 10-14. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/10/3.pdf>

8. Вінтоняк Н. Д. Правовий режим корпоративних прав подружжя. Монографія. Київ: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2021. 187 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1XAQzGlvT8vOeRMXqdCh-gPTNUdG55oR9/view>

9. Вінтоняк Н. Д. Правовий режим майна, переданого подружжям до статутного капіталу приватного підприємства: аналіз судових рішень. Міжнародний журнал «Право і суспільство». Івано-Франківськ, 2016, Випуск 3. С. 36-45.

10. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.

11. Дзера О. В. Деякі питання співвідношення сімейного та корпоративного законодавства у сфері майнових відносин подружжя. Міжнародний журнал «Право і суспільство». Випуск 1. Івано-Франківськ: Фоліант, 2015. с. 42-48.

12. Жилінкова І. В. Корпоративні права осіб з подружнім статусом. Вдосконалення правового регулювання корпоративних відносин в сучасних умовах: Матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару (25-26 вересня 2009 року). Івано-Франківськ. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2010. С. 50-56.

13. Зеліско А. В. Ознаки корпоративних юридичних осіб: теоретико-правовий аспект. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Збірник наукових статей. Івано-Франківськ. 2010. С. 96-100.

14. Корпоративне право крізь призму судової практики. За ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2021. 512 с. URL: <https://jurkniga.ua/contents/korporativne-pravo-kriz-prizmu-sudovoi-praktiki.pdf>

15. Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя» № 11 від 21 грудня 2007 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0011700-07>.
16. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / В.А. Васильєва, В.В. Луць, Л.В. Сіщук [та ін.]; за заг.ред. В.А. Васильєвої. Харків: Право, 2018. 616 с.
17. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.
18. Корпоративне право : підручник / Ю.О. Гладь, В.М. Мартин, Ю.Я. Самагальська та ін. ; за заг. ред. проф. О.Я. Яворської. Дрогобич: Коло, 2020. 650с.
19. Корпоративні права подружжя: складні питання у судовій практиці / В.І. Цікало, М.В. Оприско. Вісник Верховного Суду України. 2015. № 10. С. 43-47.
20. Корпоративне управління у сімейному бізнесі. Посібник IFC. Міжнародна фінансова корпорація 2121 Pennsylvania Ave. NW, Washington DC 20433, United States of America, 2010. URL: https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/2ede39ad-7965-45b4-9ddc-c22cc0361c31/Family_Business_Governance_Handbook_Ukrainian.pdf?MOD=AJPERES&CVID=kBiscmG
21. Майданик Р. А. Корпоративні правовідносини: поняття і суміжні конструкції. Корпоративне право України та країн Європейського Союзу: новели законодавства: Збірник наукових праць за матеріалами XVI Міжнародної науково-практичної конференції (5-6 жовтня 2018 р., м. ІваноФранківськ). Івано-Франківськ, 2018. С. 144-150.
22. Луць В. В. Про механізм правового регулювання корпоративних відносин. Актуальні проблеми приватного права: матеріали XVII наук.-практичної конф. присвяченої 97-й річниці з дня народження д. ю. н., проф. В. П. Маслової (22 лютого 2019 р.). Харків: Право, 2019. С. 85–89.

23. Олійник О. С. Майнові відносини подружжя: порівняльно-правовий аспект. Юриспруденція: теорія і практика: Науково-практичний журнал. Центр правових досліджень С. Фурси. Київ. 2009. № 5 (55) С. 2-7. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/1780.pdf>
24. Правознавство: конспект лекцій / А. В. Стеблянко. Суми : Сумський державний університет, 2023. 92 с.
25. Сімейний кодекс України: Закон України від 10 січня 2002 року. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 21-22, ст. 135.
26. Сіщук Л. В. Сутність корпорації у корпоративному праві України: теоретичний аспект. Приватне право і підприємництво. Збірник наукових праць. / ред. О. Д. Крупчан. Київ. 2017. Вип. 17. С. 43-48.
27. Смітюх А. В. Щодо класифікації корпоративних прав, їх суб'єктів та корпоративних відносин. Правова держава. 2016. № 21. С. 94-100.
28. Труба В. І. Спільне майно подружжя: проблеми правового регулювання, правозастосування і тлумачення. Правова держава. 2013. Випуск 24. С. 274-278.
29. Хобор Р. Б. Корпоративні права як особливий об'єкт правового регулювання відносин за шлюбним договором. Адаптація корпоративного законодавства України до права Європейського Союзу: Збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (30 вересня – 1 жовтня 2016 р., м. Івано-Франківськ). Івано-Франківськ, 2016. С. 267-270
30. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № № 40-44, ст. 356

Семінарське заняття №2. (2 год.)

Тема. Спільна сумісна власність подружжя та корпоративні прав.

Методичні рекомендації. Під час вивчення теми студенту потрібно опрацювати нормативну базу щодо визначення поняття «вклад». З'ясувати питання щодо можливого внесення майна, що є спільною сумісною власністю подружжя до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу та зрозуміти механізм трансформації права власності у право вимоги того із

подружжя, який не є засновником чи учасником юридичної особи корпоративного типу.

Також, необхідно визначити межі здійснення корпоративних прав подружжя та з'ясувати чи можливі обмеження у набутті корпоративних прав обома з подружжя.

Питання для обговорення:

1. Вклад до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу. Статутний капітал юридичної особи корпоративного типу.
2. Внесення об'єктів права спільної сумісної власності подружжя як вкладу до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу.
3. Спеціальний правовий режим корпоративних прав подружжя.
4. Трансформація права спільної сумісної власності подружжя.
5. Межі здійснення корпоративних прав подружжя.

Питання для самоконтролю:

1. Що Ви розумієте під поняттям «вклад»? Проаналізуйте ЗУ «Про господарські товариства» та ЗУ «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» та доктрину при визначенні поняття «вклад».
2. При вчиненні яких правочинів обов'язково потрібна згода другого з подружжя?
3. Чи зберігається за другим із подружжя, який не є учасником юридичної особи те саме коло прав як за іншим з подружжя?
4. Чи можлива трансформація права власності в корпоративне право для того із подружжя, який є учасником юридичної особи?
5. Назвіть критерії класифікації правових режимів здійснення права власності подружжя.
6. Який механізм здійснення права власності на рухомі та нерухомі речі?
7. Яким чином можна реалізувати здійснення права власності подружжя на окремі види майнових прав?
8. Як визначити межі здійснення корпоративних прав подружжя?
9. Назвіть правові режими здійснення корпоративних прав.

Вирішіть тестові завдання:

1. Хто стає власником майна, що належить подружжю на праві спільної сумісної власності після внесення його як вкладу до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу?

1. Обидва з подружжя.
2. Юридична особи корпоративного типу.
3. Той з подружжя, який став учасником юридичної особи корпоративного типу.
4. Юридична особа та той з подружжя, який став учасником юридичної особи корпоративного типу.

2. Чи може майно, що належить подружжю на праві спільної сумісної власності бути передане як вклад до статутного капіталу юридичної особи корпоративного права?

1. Так.
2. Ні.
3. Так, але тільки грошові кошти.
4. Так, але тільки після його поділу між подружжям.

3. Як визначається правовий режим корпоративних прав подружжя?

1. Як комплекс правових засобів, що визначають порядок регулювання майнових відносин між подружжям та відносин з третіми особами, у зв'язку з набуттям одним із подружжя корпоративних прав та статусу учасника юридичної особи корпоративного типу та набуттям права вимоги іншим з подружжя, який передав об'єкти права спільної сумісної власності до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу.

2. Як комплекс правових засобів, що визначають порядок регулювання корпоративних відносин між подружжям, у зв'язку з набуттям одним із подружжя корпоративних прав та статусу учасника юридичної особи корпоративного типу та набуттям права вимоги іншим з подружжя, який передав об'єкти права спільної сумісної власності до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу.

3. Як комплекс правових засобів, що визначають порядок регулювання особистих немайнових відносин між подружжям та відносин з третіми особами, у зв'язку з набуттям одним із подружжя корпоративних прав та статусу учасника юридичної особи корпоративного типу та набуттям права вимоги іншим з подружжя, який передав об'єкти права спільної сумісної власності до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу.

4. Як комплекс правових засобів, що визначають порядок регулювання сімейних та корпоративних відносин між подружжям, у зв'язку з набуттям одним із подружжя корпоративних прав та статусу учасника юридичної особи корпоративного типу та набуттям права вимоги іншим з подружжя, який передав об'єкти права спільної сумісної власності до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу.

4. У чому полягає особливість правового режиму корпоративних прав подружжя?

1. Трансформація права власності.
2. Набуття корпоративних прав обидвома з подружжя.
3. Поширення права спільної сумісної власності на корпоративні права.
4. Всі відповіді вірні.

Список рекомендованих джерел:

1. Бажанова В. О. Право власності подружжя як різновид права спільної сумісної власності. Наше право. 2014. № 4. С. 162-166.
2. Біленко М. Підстави набуття права спільної сумісної власності подружжя. Юридична України. Питання розвитку приватного права. 2014. ; 4. С. 65-71.
3. Васильєва В. А. Спільна сумісна власність подружжя і корпоративні права. Корпоративні правочини: Збірник наукових праць за матеріалами 181 Всеукраїнської науково-практичної конференції (27-28 вересня 2013 року, м. Івано-Франківськ). Івано-Франківськ, 2013. С. 8-14.
4. Вінтоняк Н. Корпоративні відносини в аспекті відносин між подружжям. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 10. С. 10-14.
5. Жилінкова І. В. Корпоративні правовідносини в аспекті подружніх.

Юридичний вісник України. 2008. № 3. С. 6-7.

6. Жилінкова І. В. Проблеми правового режиму майна членів сім'ї: автореф. дис. ... докт. юрид. наук доктора юридичних наук: 12.00.03 / Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків. 2000. 39 с.

7. Жук В. Д. До питання визначення категорії цивільно-правовий режим майна. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. Випуск 30. Том 1. Ужгород. 2015. С. 126-128.

8. Корпоративне право: підручник / Ю.О. Гладь, В.М. Мартин, Ю.Я. Самагальська та ін. ; за заг. ред. проф. О.Я. Яворської. Дрогобич: Коло, 2020. 650с.

9. Корпоративні права подружжя: складні питання у судовій практиці / В.І. Цікало, М.В. Оприско. Вісник Верховного Суду України. 2015. № 10. С. 43-47.

10. Корпоративне право крізь призму судової практики. За ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2021. 512 с. URL: <https://jurkniga.ua/contents/korporativne-pravo-kriz-prizmu-sudovoi-praktiki.pdf>

11. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.

12. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія /В.А. Васильєва, В.В. Луць, Л.В. Сіщук [та ін.]; за заг.ред. В.А. Васильєвої. Харків: Право, 2018. 616 с.

13. Коссе Д. Д. Значення та сутність правового режиму в правовій системі України. Часопис Київського університету права. 2010. № 2. С. 25-29.

14. Конвенція про право, що застосовується до режимів власності подружжя від 14 березня 1978 року. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU78014> (дата звернення: 28.08.2023).

15. Круглова О. О. Правовий режим майна подружжя: нормативно-правове регулювання. Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 6. С. 99-101.

16. Ханієва Ф. М. Правові режими вкладу до господарського товариства. Міжнародний журнал «Право і суспільство». Випуск 3. Івано-Франківськ:

Фоліант, 2016. 187 с.

17. Ханієва Ф. М. Правочини зі внесення вкладів при первісному створенні господарського товариства. Проблеми цивільного права та процесу: Матеріали наук.-практ. конф., присвяченої пам'яті професора О. А. Пушкіна (30 травня 2015 р.). Харків, 2015. С. 320-324.

18. Ханієва Ф. Порядок внесення вкладу до господарського товариства. Підприємництво, господарство і право. 2016. № 12. С. 69-74.

19. Пацурківський Ю. Правовий режим власності: поняття та зміст. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2013. № 6. С. 3-9. 67. Соколова І. О. Правовий режим: поняття, особливості, різновиди : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». Х., 2011. 22 с. 68.

20. Свистун Л. Я. Правовий режим майна, переданого подружжям для підприємницької діяльності: аналіз судової практики / Л. Я. Свистун // Юридичний науковий електронний журнал, №5, 2021. С. 67-70.

21. Сосула О.О. Оборотоzдатність немайнових (організаційних) корпоративних прав. Актуальні проблеми правознавства. Випуск №4. Тернопіль, 2020. С. 77-89.

22. Труба В. І. Спільне майно подружжя: проблеми правового регулювання, правозастосування і тлумачення. Правова держава. 2013. Випуск 24. С. 274-278.

23. Яремова І. Особливості визначення моменту дії режиму спільності та моменту виникнення права спільної власності на майно подружжя. Наше право. 2014. № 7. С. 180-185.

Семінарське заняття 3. (2 год.)

Тема. Правове регулювання корпоративних прав учасника юридичної особи корпоративного типу, набутих одним із подружжя.

Методичні рекомендації. Усе більше осіб, які перебувають у шлюбі, стають учасниками корпоративних відносин за рахунок передання як вкладу до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу майна, що

належить подружжю на праві спільної сумісної власності. Питання набуття корпоративних прав набуває актуальності у зв'язку з тим, що в судовій практиці поширені спори за позовом того з подружжя, без згоди якого таке майно передане як вклад до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу.

У науковій літературі науковці підстави набуття корпоративних прав поділяють на первинні та похідні. До первинних (первісних) підстав виникнення відносять набуття акцій (часток) під час створення товариства, під час збільшення статутного капіталу або придбання акцій (часток), які належали товариству. До похідних підстав виникнення права на частку (акції) є договір, спадкування та правонаступництво під час припинення юридичної особи.

Питання для обговорення:

1. Підстави (способи) виникнення корпоративних прав.
2. Первинні підстави (способи) виникнення корпоративних прав.
3. Похідні підстави (способи) виникнення корпоративних прав.
4. Розпорядження майном, що належить подружжю на праві спільної сумісної власності.
5. Формування статутного капіталу. Збільшення статутного капіталу.
6. Проблеми правового регулювання корпоративних прав подружжя.

Питання для самоконтролю:

1. Які наслідки спричинює невизначеність часток у праві власності подружжя на майно?
2. Чи необхідна згода обох із подружжя для розпорядження майном?
3. Які Ви знаєте підстави набуття корпоративних прав?
4. Чи можливе набуття корпоративних прав у випадку спадкування та правонаступництва?
5. Чи може вклад до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу формуватися за рахунок майна, що належить подружжю на праві спільної сумісної власності?

6. Назвіть види договорів про визнання правового режиму майна подружжя?
7. Як здійснюється право власності подружжя за шлюбним договором?
8. Чи може спадковий договір бути формою здійснення права власності подружжя?
9. Чи вправі подружжя набути право власності на майно за інвестиційним договором?
10. Назвіть критерії класифікації договорів про визначення правового режиму майна подружжя?

Перелік рекомендованих джерел:

1. Бабецька І. Я. Договір купівлі-продажу частки за законодавством України та країн ЄС. Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. 2014. № 10. С. 146-150.
2. Бобрик В. І. Сімейні компанії в Україні: окремі проблеми правового регулювання й корпоративного управління. Корпоративне право України та європейських країн: питання теорії та практики: Збірник наукових праць за матеріалами XV Міжнародної науково-практичної конференції (6-7 жовтня 2017 року, м. Івано-Франківськ). Івано-Франківськ, 2017. С. 32-35.
3. Боднар Т. В. Здійснення подружжям права спільної сумісної власності. Вісник Національної академії правових наук України. 2017. № 2. С. 100-109
4. Великанова М. М., Горбуля Г. А. Договір про поділ майна подружжя, що є об'єктом права спільної сумісної власності. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2012. № 3. С. 80-83.
5. Вінтоняк Н. Д. Щодо згоди одного з подружжя на відчуження корпоративних прав: аналіз постанови Великої Палати Верховного Суду від 29 червня 2021 року. Рекодифікація Цивільного Кодексу України: перспективи правового регулювання корпоративних відносин [текст]: Збірник наукових праць за матеріалами XIX Міжнародної науково-практичної конференції (24 вересня 2020 року, м. Івано-Франківськ) / НДІ приватного права і підприємництва імені акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України; за ред. д-ра юрид. наук, акад. НАПрН України В. А. Васильєвої.

- Івано-Франківськ, 2021. С. 16-19. URL: https://drive.google.com/file/d/1t8TC4_Ef6_ghsVm7I7_ZckrFMWDtW2H_/view
6. Вінтоняк Н. Д. «Сімейний бізнес» через призму корпоративних прав подружжя. Міжнародний журнал «Право і суспільство». Івано-Франківськ, 2018. Випуск 8. С.25-32.
7. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.
8. Корпоративні права подружжя: складні питання у судовій практиці / В.І. Цікало, М.В. Оприско. Вісник Верховного Суду України. 2015. № 10. С. 43-47.
9. Корпоративне право: підручник / Ю.О. Гладьо, В.М. Мартин, Ю.Я. Самагальська та ін. ; за заг. ред. проф. О.Я. Яворської. Дрогобич: Коло, 2020. 650с.
10. Корпоративне право крізь призму судової практики. За ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2021. 512 с. URL: <https://jurkniga.ua/contents/korporativne-pravo-kriz-prizmu-sudovoi-praktiki.pdf>
11. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / В.А. Васильєва, В.В. Луць, Л.В. Сіщук [та ін.]; за заг.ред. В.А. Васильєвої. Харків: Право, 2018. 616 с.
12. Луць В. В. Про сутність і зміст цивільно-правового договору. Актуальні проблеми науки і практики цивільного, житлового та сімейного права: матер. міжнар. наук.-практ. конф. присвяченої 91-й річниці з дня народження д. ю. н., проф. В. П. Маслова. Харків: Право, 2013. С. 11–16.
13. Рябова К. О. Правова природа корпоративних договорів. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2018. № 4. С. 163-169.
14. Сазонов В. В. Підстави виникнення корпоративних правовідносин: цивільно-правовий аспект: дисертація ... к.ю.н. за спец.:12.00.03. Київський університет права Національної академії наук України; Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, Київ, 2020. 194 с

15. Сіщук Л. В. Новели законодавства щодо корпоративного договору. Підприємництво, господарство і право. 2018. №10. С.49-54.
16. Сосула О. О. Цивільно-правові способи розпорядження корпоративними правами: дисертація ...к.ю.н. за спец.: 081 Право. Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів 2021. 223 с.
17. Сосула О.О. Законодавче регулювання корпоративного договору в Україні. Підприємство, господарство і право. 2020. №7 (293). С. 56-61.
18. Сосула О.О. Зміст корпоративного договору: цивільноправовий аспект. KELM (Knowledge, Education, Law, Management). №4(32), 2020. Р. 177-184
19. Сурай Д. Підстави та способи набуття права власності: розмежування та взаємозв'язок. Юридичний вісник. 2013. № 2. С. 109-113.
20. Суханов М.О. Сутність і зміст корпоративного договору як підстави набуття корпоративних прав та обов'язків учасника товариства з обмеженою відповідальністю. Прикарпатський юридичний вісник. 2019. №1. С. 70-73.
21. Суханов М. О. Характеристика підстав набуття корпоративних прав та обов'язків учасника товариства з обмеженою відповідальністю в порядку правонаступництва. Підприємництво, господарство і право. 2020 №4 С.48-53. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/4/9.pdf>
22. Цікало В. Форми здійснення корпоративних прав. Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали XXXI звітної науково-практичної конференції (6–7 лютого 2020 року). Львів, 2020. С. 50–55.
23. Яворська О. С. Договірні зобов'язання про передання майна у власність: цивільно-правові аспекти Тернопіль. Підручники та посібники, 2009. 384 с.

Семінарське заняття 4. (4 год.)

Тема. Правовий режим акцій, набутих одним із подружжя.

Методичні рекомендації. Під час вивчення теми необхідно повторити питання щодо поняття акції, їх видів та характеристики. Опрацювати механізм їх конвертації. Визначити правовий режим акцій, набутих одним із подружжя. Також, необхідно опрацювати судову практику та визначити проблеми пов'язані

із захистом корпоративних прав акціонерів.

Питання для обговорення:

1. Поняття акції. Види акцій.
2. Правове регулювання акцій.
3. Правовий режим акцій, набутих одним із подружжя. Особливості правового режиму акцій, придбаних за спільні кошти.
4. Включення вартості акцій до вартості спільного майна подружжя.
5. Проблеми пов'язані із захистом корпоративних прав акціонерів.

Питання для самоконтролю:

1. Які види акцій Ви знаєте?
2. Чи можуть бути акції об'єктом права спільної власності, якщо вони були набуті за час шлюбу?
3. Який правовий режим набувають акції?
4. Які права набуває власник простої акції акціонерного товариства?
5. Чи може корпоративне право перебувати на праві спільної власності?
6. Чи можуть грошові суми й інші майнові цінності, які внесені як внесок за придбання акцій, переходити у володіння, користування і розпорядження акціонерного товариства як юридичної особи?
7. Акціонер вправі набути тріаду правомочностей щодо володіння, користування і розпорядження майном акціонерного товариства?
8. Чи може майно, за рахунок якого були придбані акції трансформуватися у майно акціонерного товариства?

Тематика рефератів:

1. Правовий режим акцій подружжя.
2. Поділ акцій подружжя.

Перелік рекомендованих джерел:

1. Бондарев Е. М. Договір між акціонерами: сучасний стан та перспективи

дослідження. Цивільне право України: нові перспективи розвитку: матеріали XVIII міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 98-й річниці з дня народження д. ю. н., проф., В. П. Маслова (Харків, 28 лютого 2020 року). Харків: Право, 2020. С. 204–208.

2. Васильєва В. А. Спільна сумісна власність подружжя і корпоративні права. Корпоративні правочини: Збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції (27-28 вересня 2013 року, м. Івано-Франківськ). Івано-Франківськ, 2013. С. 12.

3. Вінтоняк Н. Д. Щодо акцій, придбаних подружжям під час шлюбу. Корпоративне право України та інших європейських країн: шляхи гармонізації: Збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (2-3 жовтня 2015 р., м. Івано-Франківськ). Івано-Франківськ, 2015. С. 58-62.

4. Вінтоняк Н. Д. Правове регулювання акцій у співвідношенні сімейного та корпоративного законодавства. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Збірник наукових статей. Івано-Франківськ, 2016. Випуск 40. С. 28-39.

5. Гулик А. Г. Цивільно-правовий захист прав акціонерів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2015. 20 с.

6. Даниленко Є. Придбання акціонерним товариством акцій одного з подружжя. Підприємництво, господарство і право. 2012. №11. С. 42.

7. Даниленко Є. М. Правовий режим акцій подружжя. Вдосконалення правового регулювання корпоративних відносин (21–22 вересня 2012 р., м. Івано-Франківськ): Всеукраїнська науково-практична конференція: Збірник наукових праць / ред. кол.: О. Д. Крупчан, В. В. Луць, В. А. Васильєва, І. Б. Саракун. К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2012. С. 140.

8. Жилінкова І. В. Правовий режим акцій у контексті шлюбних відносин Мала енциклопедія нотаріуса. 2008. № 1. С. 79.

9. Жорнокуй Ю. М. Цивільно-правова природа корпоративних конфліктів в акціонерних товариствах: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03. Харків,

2016. 20 с.

10. Жорнокуй Ю. М. Цивільно-правова природа корпоративних конфліктів в акціонерних товариствах: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03. Харків, 2016. 476 с.

11. Луць В. В., Сивий Р. Б., Яворська О. С. Акціонерне право: навч. посібник / за заг. ред. В. В. Луця, О. Д. Крупчана. Київ: Видавничий дім «Ін Юре», 2004. 254 с.

12. Про акціонерні товариства: Закон України від 27.07.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#n1983>

13. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>

14. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.

15. Казанцев С. В. До питання про належність частки у складеному капіталі командитного товариства до спільної сумісної власності подружжя. Актуальні проблеми приватного права: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 92-й річниці з дня народж. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АНУРСРВ. П. Маслова, 28 лют. 2014 р. Х.: 2014. С. 290-293.

16. Корпоративне право: підручник / Ю.О. Гладь, В.М. Мартин, Ю.Я. Самагальська та ін.; за заг. ред. проф. О.Я. Яворської. Дрогобич: Коло, 2020. 650с.

17. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / В.А. Васильєва, В.В. Луць, Л.В. Сіщук [та ін.]; за заг.ред. В.А. Васильєвої. Харків: Право, 2018. 616 с.

18. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.

19. Корпоративні права подружжя: складні питання у судовій практиці / В.І. Цікало, М.В. Оприско. Вісник Верховного Суду України. 2015. № 10. С. 43-47.

20. Корпоративне право крізь призму судової практики. За ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2021. 512 с. URL:

Питання для самоконтролю:

1. Хто є власником майна, переданому товариству засновниками і учасниками?
2. Чи потрібна згода другого з подружжя при відчуженні частки у статутному капіталі ТОВ?
3. Які загрози є для контрагента у разі відсутності згоди другого з подружжя при відчуженні частки у статутному капіталі ТОВ?
4. Чи є вклад до статутного капіталу господарського товариства об'єктом права спільної сумісної власності подружжя?
5. Чи може право власності на майно трансформуватися у право вимоги?
6. Чи потрібна згода другого з подружжя, який не є учасником чи засновником приватного підприємства у разі зміни засновників, учасників підприємств і з розпорядженням майном підприємства?
7. Чи може бути підставою для визнання недійсним договору щодо розпорядження спільним майном подружжя вчиненим без згоди другого з подружжя?
8. Частка у статутному капіталі приватного підприємства, яка придбана за спільні кошти подружжя є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя?
9. Чи вправі дружина/чоловік звернутися до суду з позовом про визнання договору недійсним як такого, що укладений другим із подружжя без її, його згоди, якщо цей договір виходить за межі дрібного побутового?
10. Яким судом може розглядатися справа в спорі про визнання недійсним договору щодо розпорядження часткою в статутному капіталі юридичної особи укладеного одним з подружжя без згоди іншого з подружжя?
11. Кому із подружжя належать корпоративні права?
12. Чи може слугувати підставою для визнання у судовому порядку договору щодо розпорядження спільним майном подружжя недійсним якщо контрагент за договором про відчуження частки у статутному капіталі знає, або не може

не знати, що ці кошти та/або майно перебувають у спільній сумісній власності та відчужується без згоди другого з подружжя?

13. У якій формі другий із подружжя повинен надати згоду на укладення договору щодо розпорядження спільним майном подружжя?

Список рекомендованої літератури:

1. Дорошенко Л. М. Способи захисту прав сторін корпоративного договору: проблемні питання теорії та практики. Право України. 2021. № 6. С. 97–117.
2. Дорошенко Л.М. Захист прав сторін корпоративного договору шляхом застосування компенсації та запевнень. Правничий часопис Донецького університету імені Василя Стуса. №1 Том 3. 2023. URL: <https://jpchdnu.donnu.edu.ua/article/view/14185/14088>
3. Мічурін Є. О. Проблеми виділу та поділу майна подружжя в контексті цивільного та сімейного законодавства Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «ПРАВО». 2015. Випуск 20. С. 114-117.
4. Корпоративне право : підручник / Ю.О. Гладь, В.М. Мартин, Ю.Я. Самагальська та ін. ; за заг. ред. проф. О.Я. Яворської. Дрогобич: Коло, 2020. 650с.
5. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія /В.А. Васильєва, В.В. Луць, Л.В. Сіщук [та ін.]; за заг.ред. В.А. Васильєвої. Харків: Право, 2018. 616 с.
6. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.
7. Корпоративні права подружжя: складні питання у судовій практиці / В.І. Цікало, М.В. Оприско. Вісник Верховного Суду України. 2015. № 10. С. 43-47.
8. Корпоративне право крізь призму судової практики. За ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2021. 512 с. URL: <https://jurkniga.ua/contents/korporativne-pravo-kriz-prizmu-sudovoi-praktiki.pdf>
9. Оприско М. В. Поняття та види договорів про відчуження корпоративних прав.

[file:///C:/Users/1040/Downloads/adv_2010_11_6%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/1040/Downloads/adv_2010_11_6%20(1).pdf)

10. Оприско М.В. Проблеми теорії та практики визнання недійсними договорів щодо розпорядження спільним майном, укладених без згоди другого з подружжя. Підприємництво, господарство і право. 2016. №11(249). С. 29–32.

11. Сафончик О. І. Деякі питання поділу корпоративних прав подружжя за законодавством України. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2018. № 1. Т. 1. С. 81-83.

12. Сигидин М. М. Корпоративний договір в системі цивільно-правових договорів. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Збірник наукових статей. 2013. Вип. 33. - С.139-148.

13. Стрільчук В., Іванюк Н. Удосконалення законодавства у сфері припинення діяльності суб'єкта господарювання, яке не пов'язане з його банкрутством. Підприємництво, господарство і право. 2016. Вип. 5. С. 31-36.

14. Колгойда О. Щодо поняття та критеріїв корпоративного спору. Право України. 2019. № 3. С. 237-259.

Семінарське заняття №6. (4 год.)

Тема. Поділ майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя, переданого до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу.

Методичні рекомендації: Досліджуючи проблематику поділу майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності, переданого до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу необхідно звернути увагу на те, що участь в юридичній особі корпоративного типу може здійснювати лише та особа, яка є власником корпоративного права і як учасник такої юридичної особи внесена до установчих документів.

Також, потрібно пам'ятати, що участь в юридичній особі корпоративного типу носить персоніфікований характер. Тому при поділі не може утворюватися

множинність осіб за рахунок надання корпоративних прав іншому з подружжя. Участь в юридичній особі корпоративного типу може здійснювати лише та особа, яка є власником корпоративного права і як учасник такої юридичної особи внесена до установчих документів.

Досліджуючи питання поділу майна, що належить особам, які спільно проживають, але шлюб між собою не зареєстрували потрібно, в першу чергу, опрацювати судову практику щодо встановлення факту проживання жінки та чоловіка однією сім'єю. Адже, майно може підлягати поділу між так званим «подружжям» лише у тому випадку, коли суд встановить, що ці особи проживали тривалий період часу однією сім'єю, вели спільне господарство і у них виникли взаємні права та обов'язки.

Питання для обговорення:

1. Вихід з юридичної особи корпоративного типу. Ліквідація юридичної особи корпоративного типу.
2. Компенсація вартості частини майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя. Звернення стягнення.
3. Поділ майна, переданого до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу після розірвання шлюбу. Право вимоги. Доходи. Дивіденди. Відчуження корпоративних прав.
4. Захист та охорона корпоративних прав подружжя.

Питання для самоконтролю:

1. Які, на Вашу думку, є способи розподілу бізнесу між подружжям?
2. У чому полягає суть принципу відокремлення майна власника від частки в ТОВ від майна самого ТОВ?
3. Чи потрібна згода другого з подружжя при внесенні спільного майна подружжя до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу?
4. Що Ви розумієте під категорією «інтереси сім'ї»?
5. Чи має право другий із подружжя, який не є учасником юридичної особи на

виплату йому дивідендів?

6. Чи можливо поділити між подружжям частку в статутному капіталі ТОВ?

7. Дохід (дивіденди), отриманий від діяльності юридичної особи корпоративного типу та доходи (майно), отримані від відчуження корпоративних прав відносяться до спільної сумісної власності подружжя чи особистої приватної власності?

8. Чи має право інший із подружжя на частину майна, одержаного одним з подружжя — учасником юридичної особи корпоративного типу у разі його виходу з останньої?

9. Якого правового режиму набуватиме вклад, який був внесений до статутного капіталу із спільного сумісного майна?

10. Чи потрібна згода другого з подружжя при виході його дружини/чоловіка із юридичної особи корпоративного типу?

11. Як здійснюється поділ майна, отриманого іншим з подружжя — учасником юридичної особи корпоративного типу у разі ліквідації останньої?

12. Чи вправі пред'являти вимоги щодо майна, яке було передане до статутного капіталу юридичної особи той з подружжя хто не є її учасником?

13. У разі використання одним із подружжя спільних коштів інший із подружжя має право на компенсацію вартості його частки?

Вирішіть тестові завдання:

1. На що має право той з подружжя, який не є учасником юридичної особи корпоративного типу при поділі спільного майна?

1. Поділ доходів (дивідендів), отриманих іншим з подружжя — учасником юридичної особи корпоративного типу та майна, отриманого іншим з подружжя - учасником юридичної особи корпоративного типу від відчуження корпоративних прав.

2. Поділ майна отриманого іншим з подружжя - учасником юридичної особи корпоративного типу у разі його виходу.

3. Поділ майна, отриманого іншим з подружжя — учасником юридичної особи

корпоративного типу у разі ліквідації юридичної особи корпоративного типу.

4. Всі відповіді вірні.

2. У яких випадках при вирішенні спору про поділ майна суд може відступити від засади рівності часток подружжя?

1. За обставин, що мають істотне значення, зокрема якщо один із них не дбав про матеріальне забезпечення сім'ї.

2. За обставин, що мають істотне значення, зокрема якщо один із них приховав, знищив чи пошкодив спільне майно.

3. За обставин, що мають істотне значення, зокрема якщо один із них витрачав спільне майно на шкоду інтересам сім'ї.

4. За обставин, що мають істотне значення, зокрема якщо один із них не дбав про матеріальне забезпечення сім'ї, ухилявся від участі в утриманні дитини (дітей), приховав, знищив чи пошкодив спільне майно, витрачав його на шкоду інтересам сім'ї.

3. Чи підлягають поділу корпоративні права між подружжям у разі поділу майна, що належить їм на праві спільної сумісної власності?

1. Так.

2. Так, якщо це передбачено в договорі між ними.

3. Так, якщо немає заборони в установчих документах юридичної особи корпоративного типу.

4. Ні.

4. На якому праві належить майно жінки та чоловіка, які проживають однією сім'єю без реєстрації шлюбу?

1. Спільної сумісної власності.

2. Спільної сумісної власності, якщо інше не встановлено письмовим договором між ними.

3. Спільної часткової власності.

4. Спільної часткової власності, якщо інше не встановлено письмовим договором між ними.

Вирішіть задачі:

Задача №1.

Паламаренко І.І звернувся до суду за позовом про визнання договору недійсним та визнання права власності на частину житлового будинку обґрунтовуючи свої вимоги тим, що його дружина передала його як вклад до статутного капіталу товариства. Просила стягнути частину вартості внесеного житлового будинку. Дайте правову оцінку даній ситуації?

Задача №2.

Громадянка Петрова звернулася до суду про встановлення факту проживання однією сім'єю жінки з чоловіком без реєстрації шлюбу та поділ спільного майна подружжя. Позивачка просила суд встановити факт проживання однією сім'єю без реєстрації шлюбу та поділити спільне майно, в тому числі стягнути з відповідача на її користь $\frac{1}{2}$ частину отриманого доходу від діяльності товариства з обмеженою відповідальністю. Вирішіть справу. Дайте правову оцінку ситуації.

Задача №3.

Особа 1 звернулася до суду про присудження грошової компенсації замість частки у праві спільної сумісної власності на нерухоме майно, передане як вклад до статутного капіталу товариства з обмеженою відповідальністю. Особа 2 (інший з подружжя) заперечує, обґрунтовуючи свої вимоги тим, що учасником Особа 1 має право тільки на поділ доходів.

Перелік рекомендованих джерел:

1. Бігняк О.В. До питання захисту охоронюваних законом інтересів учасників корпоративних відносин. Наука в епоху дисбалансів (м. Київ, 30 січня 2015 р.). К.: Центр наукових публікацій, 2015. С. 71-73.
2. Бігняк О.В. До питання захисту учасників корпоративних відносин. Методологічні засади вдосконалення цивільного законодавства України на сучасному етапі: матеріали круглого столу (м. Одеса, 9 жовтня 2012 р.) /за заг. ред. д.ю.н, проф. Є.О. Харитнов. Одеса: Фенікс, 2012. С. 51-56.

3. Бігняк О.В. Загальнотеоретичні підходи до поняття права на захист корпоративних прав. Часопис цивілістики: науково-практичний журнал. 2017. Вип. 28. С. 83-87. 73. Бігняк О.В. Захист корпоративних прав відповідно до законодавства Республіки Польщі: порівняльний аналіз. Порівняльно-аналітичне право: електронне наукове фахове видання. 2018. №2. С. 72-74.
4. Бігняк О.В. Захист корпоративних прав. Співвідношення категорій «форми захисту», «способи захисту» та «засоби захисту». Юридичний вісник щоквартальний журнал. 2013. №2. С.43
5. Вінтоняк Н. Д. Особливості поділу корпоративних прав подружжя: шлях до справедливості. Міжнародний журнал «Право і суспільство» за ред. д-ра юрид. наук, проф. Васильєвої В. А. Випуск 1. Івано-Франківськ: Фоліант, 2015. С. 30-34.
6. Вінтоняк Н. Д. «Поділ корпоративних прав» при поділі спільної сумісної власності подружжя. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. Збірник наукових статей. Випуск 38. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2015. С. 40-51.
7. Галіян І. Визнання недійсними рішень органів управління господарським товариством як спосіб захисту корпоративних 4 прав. Підприємство, господарство і право. 2020. № 5. С. 63-68.
8. Глиняна К. М. Особливості поділу корпоративних прав подружжя в результаті розлучення. Проблеми правового забезпечення підприємницької діяльності, пов'язаної з морем: матер. наук.-практ. конференції (17 березня 2006 р.). Одеса, 2006. С. 126-128. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.
9. Дайджест судової практики Верховного Суду у справах, що виникають із корпоративних відносин. 2018 рік – 15 липня 2019 року. [//https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Dajest_korporat_vidnosunu_1pdf](https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Dajest_korporat_vidnosunu_1pdf).

10. Короед С.О., Махінчук В.М. Похідні (непрямі) позови засновників юридичних осіб як форма реалізації доктрини зняття корпоративної вуалі. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2020. № 44. С. 74-77.
10. Колгойда О. Щодо поняття та критеріїв корпоративного спору. Право України. 2019. № 3. С. 237-259. Сафончик О. І. Деякі питання поділу корпоративних прав подружжя за законодавством України. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2018. № 1. Т. 1. С. 81-83.
11. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія /В.А. Васильєва, В.В. Луць, Л.В. Сіщук [та ін.]; за заг.ред. В.А. Васильєвої. Харків: Право, 2018. 616 с.
12. Корпоративне право : підручник / Ю.О. Гладько, В.М. Мартин, Ю.Я. Самагальська та ін. ; за заг. ред. проф. О.Я. Яворської. Дрогобич: Коло, 2020. 650с.
13. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.
14. Корпоративні права подружжя: складні питання у судовій практиці / В.І. Цікало, М.В. Оприско. Вісник Верховного Суду України. 2015. № 10. С. 43-47.
15. Корпоративне право крізь призму судової практики. За ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2021. 512 с. URL: <https://jurkniga.ua/contents/korporativne-pravo-kriz-prizmu-sudovoi-praktiki.pdf>
16. Лисик Д., Войнаровська О. Частка в ТОВ: ділити чи не ділити з подружжям? 2021. URL: <https://vkr.ua/publication/chastka-v-tov-diliti-chi-ne-diliti-z-podruzzhzham>
17. Мічурін Є. О. Проблеми виділу та поділу майна подружжя в контексті цивільного та сімейного законодавства Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «ПРАВО». 2015. Випуск 20. С. 114-117.
18. Огляд судової практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду України щодо розгляду справ у спорах, що виникають із розподілу майна

подружжя.

URL:

https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/newfolderfor_uploads/supreme/Oglyad_podil_majna.pdf

19. Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних правовідносин: Постанова Пленуму Вищого Господарського суду України від 25.02.2016 року № 4. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004600-16> (дата звернення: 28.08.2023).

20. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 24 квітня 2018 року, справа № 925/1165/14. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/73896751>.

21. Постанова Верховного суду України від 03 липня 2013 р., справа № 6-61цс13. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/34634294>.

22. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 03 липня 2019 року, справа № 554/8023/15-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/83000767>.

23. Постанова Верховного Суду від 11 грудня 2019 року, справа № 638/19826/15-ц. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/86468310>.

24. Сіщук Л. В. Відчуження частки та вихід з товариства: порівняльноправова характеристика правових конструкцій. Корпоративне право України та інших європейських країн: шляхи гармонізації. Збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (2-3 жовтня 2015 р., м. Івано-Франківськ). Івано-Франківськ, 2015. С. 226-233.

25. Сурженко О. А. Вихід учасника з господарського товариства та проведення з ним розрахунків. Корпоративне право України та країн Європейського Союзу: новели законодавства. Збірник наукових праць за матеріалами XVI Міжнародної науково-практичної конференції (5-6 жовтня 2018 р., м. Івано-Франківськ). Івано-Франківськ, 2018. 199 с. С. 166-169.

26. Суханов М.О. Аналіз практики Верховного суду щодо судового захисту корпоративних прав учасників товариства з обмеженою відповідальністю. Право і суспільство. 2021. №1. С.56-61.

27. Цікало В. Засади здійснення та захисту корпоративних прав: поняття й види. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 6. С. 61-65.

Семінарське заняття №7. (2 год.)

Тема. Правовий режим корпоративних прав, набутих жінкою/чоловіком у «фактичних шлюбних відносинах»

Методичні рекомендації. Студенту у процесі вивчення даної теми необхідно проаналізувати судову практику щодо моменту набуття особами, які разом проживають, але шлюб між собою не зареєстрували і не перебувають в іншому зареєстрованому шлюбі корпоративних прав, а також вивчити механізм реалізації та трансформації майна, що знаходиться у подружжя на праві спільної сумісної власності. Необхідно визначити особливості «фактичного» проживання, виокремити основні ознаки та розтлумачити їх.

Також необхідно опрацювати судову практику щодо визначення моменту початку спільного проживання та розподілу майна між особами, які шлюб не зареєстрували, але разом проживають.

Питання для обговорення:

1. Фактичні шлюбні відносини. Встановлення факту проживання однією сім'єю.
2. Особливості набуття корпоративних прав особами, які проживають у фактичних відносинах.
3. Поділ майна, що належить «фактичному подружжю» на праві спільної сумісної власності, переданого до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу.
4. Судова практика щодо розподілу майна фактичного подружжя.

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть ознаки «фактичного проживання» особами, які разом проживають, але шлюб між собою не зареєстрували.
2. Чи можна визнати спільною сумісною власністю майно фактичного подружжя яке було набуто ними після 1 січня 2004 року?
3. Яке майно, набуто під час спільного проживання особами, які не перебувають у зареєстрованому шлюбі між собою, є об'єктом їхньої спільної сумісної

власності?

4. Як вирішити спір щодо поділу майна, набутого особами які разом проживають, але шлюб між собою не зареєстрували і не перебувають в іншому зареєстрованому шлюбі?
5. За наявності яких умов можна визнати чоловіка та жінку такими, що перебувають у фактичних шлюбних відносинах?
6. Що Ви розумієте під презумпцією спільної сумісної власності?
7. Назвіть правові наслідки конкубінату?
8. Чи має право один із учасників фактичних шлюбних відносин на спадкування у разі смерті іншого та у якому порядку це відбувається?
9. Назвіть особливості набуття права власності на майно одного із подружжя, який помер.
10. Чи є підставою для виникнення взаємних прав та обов'язків проживання однією сім'єю жінки та чоловіка без шлюбу?
11. Який механізм здійснення поділу майна між особами, які разом проживають, але шлюб між собою не зареєстрували і не перебувають в іншому зареєстрованому шлюбі.

Список рекомендованих джерел:

1. Андрєєва Н. С. Поняття та ознаки фактичних шлюбних відносин. Європейські перспективи. 2014. № 3. С. 177-181.
2. Андрєєва Н. С., Красицька Л. В. Правовий режим майна жінки та чоловіка, які перебувають у фактичних шлюбних відносинах. Вісник студентського наукового товариства ДонНУ. 2014. Том 1, № 6. С. 11-16.
3. Бойків І. М. Шлюб та фактичні шлюбні відносини: порівняльноправовий аспект. Прикарпатський юридичний вісник. 2017. Випуск 5 (20). С. 56- 59.
- Корпоративне право : підручник / Ю.О. Гладь, В.М. Мартин, Ю.Я. Самагальська та ін. ; за заг. ред. проф. О.Я. Яворської. Дрогобич: Коло, 2020. 650с.
4. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія /В.А. Васильєва, В.В. Луць, Л.В. Сішук [та ін.]; за заг.ред. В.А. Васильєвої. Харків:

Право, 2018. 616 с.

5. Корпоративне право крізь призму судової практики. За ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2021. 512 с. URL:

<https://jurkniga.ua/contents/korporativne-pravo-kriz-prizmu-sudovoi-praktiki.pdf>

6. Вінтоняк Н. Д. Правовий режим корпоративних прав, набутих жінкою/чоловіком у «фактичних шлюбних відносинах». Jus Privatum. 2020. № 1-2. С. 48-55.

7. ВС нагадав, що підтверджує наявність між особами усталених відносин, які притаманні подружжю. Судова практика. Українське право. URL:

https://ukrainepravo.com/law-practice/practice_court/vs-nagadav-shcho-pidtvordzhuyenayavnist-mizh-osobamy-ustalenykh-vidnosyn-yaki-prytamanni-podruzzhzyu/

8. Гаврік Р. До питання про особливості захисту сімейних прав осіб, які перебувають у шлюбі чи інших сімейних союзах в практиці Європейського суду з прав людини. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2021. № 63. С. 119-123.

9. Григор'єва А. Фактичні шлюбні відносини: особливості правового регулювання в Україні та інших державах. Jurnalul juridic national: Teorie și practică. 2014. Octombrie. С. 83-89.

10. Дякович М. М. Правове регулювання «фактичних шлюбних відносин». Вісник Верховного Суду України. 2011. № 2. С. 37–43.

11. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія /В.А. Васильєва, В.В. Луць, Л.В. Сіщук [та ін.]; за заг.ред. В.А. Васильєвої. Харків: Право, 2018. 616 с.

12. Корпоративне право: підручник / Ю.О. Гладьо, В.М. Мартин, Ю.Я. Самагальська та ін. ; за заг. ред. проф. О.Я. Яворської. Дрогобич: Коло, 2020. 650с.

13. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.

14. Корпоративні права подружжя: складні питання у судовій практиці / В.І. Цікало, М.В. Оприско. Вісник Верховного Суду України. 2015. № 10. С. 43-47.
15. Корпоративне право крізь призму судової практики. За ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2021. 512 с. URL: <https://jurkniga.ua/contents/korporativne-pravo-kriz-prizmu-sudovoi-praktiki.pdf>
16. Лучковський В. В. До питання про поняття та ознаки фактичного шлюбу за сімейним правом України. Art and Science. 2021. Vol. 2. С. 97-111 3. Лучковський В. В. До питання про зміст прав та обов'язків жінки та чоловіка, які проживають однією сім'єю без реєстрації шлюбу. Актуальні проблеми правознавства. 2021. № 1 (25). С. 88-93.
17. Лучковський В. В. До питання про особливості захисту прав осіб, які перебувають у фактичних шлюбних відносинах у судовій практиці. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2021. № 64. С. 141-145.
18. Лучковський В. В. Правові наслідки перебування у фактичних шлюбних відносинах немайнового характеру. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 8. С. 86-89
19. Огляд судової практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду у справах зі спорів, що виникають між особами, які проживають однією сім'єю, але не перебувають у шлюбі, сформованого 13 листопада 2020 року. Верховний Суд. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Oglyad_KCS_podr_1.pdf.
20. Рішення Артемівського міськрайонного суду Донецької області від 15 лютого 2021 року у справі № 219/8747/20. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94879824>.
21. Рішення Великоновосілківського районного суду Донецької області від 21 квітня 2021 року у справі № 220/315/21. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96686269>.
22. Рішення Дрогобицького міськрайонного суду Львівської області від 8 червня 2021 року у справі № 442/3237/21. Єдиний державний реєстр судових рішень.

URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97613464>.

23. Старчук О. В. До питання посвідчення нотаріусом конкубатного договору. Право і суспільство. 2017. № 1. С. 77-81.

ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Семінарське заняття №1.

Тема. Спільна сумісна власність подружжя та корпоративні прав.

Методичні рекомендації: Під час вивчення теми студенту потрібно опрацювати нормативну базу щодо визначення поняття «вклад». З'ясувати питання щодо можливого внесення майна, що є спільною сумісною власністю подружжя до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу та зрозуміти механізм трансформації права власності у право вимоги того із подружжя, який не є засновником чи учасником юридичної особи корпоративного типу.

Також, необхідно визначити межі здійснення корпоративних прав подружжя та з'ясувати чи можливі обмеження у набутті корпоративних прав обома з подружжя.

Питання для обговорення:

1. Вклад до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу. Статутний капітал юридичної особи корпоративного типу.
2. Внесення об'єктів права спільної сумісної власності подружжя як вкладу до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу.
3. Спеціальний правовий режим корпоративних прав подружжя.
4. Трансформація права спільної сумісної власності подружжя.
5. Межі здійснення корпоративних прав подружжя.

Питання для самоконтролю:

1. Що Ви розумієте під поняттям «вклад»? Проаналізуйте ЗУ «Про господарські товариства» та ЗУ «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» та доктрину при визначенні поняття «вклад».
2. При вчиненні яких правочинів обов'язково потрібна згода другого з подружжя?
3. Чи зберігається за другим із подружжя, який не є учасником юридичної особи те саме коло прав як за іншим з подружжя?
4. Чи можлива трансформація права власності в корпоративне право для того із подружжя, який є учасником юридичної особи?
5. Назвіть критерії класифікації правових режимів здійснення права власності подружжя.
6. Який механізм здійснення права власності на рухомі та нерухомі речі?
7. Яким чином можна реалізувати здійснення права власності подружжя на окремі види майнових прав?
8. Як визначити межі здійснення корпоративних прав подружжя?
9. Назвіть правові режими здійснення корпоративних прав.

Вирішіть тестові завдання:

1. Хто стає власником майна, що належить подружжю на праві спільної сумісної власності після внесення його як вкладу до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу?

1. Обидва з подружжя.
2. Юридична особи корпоративного типу.
3. Той з подружжя, який став учасником юридичної особи корпоративного типу.
4. Юридична особа та той з подружжя, який став учасником юридичної особи корпоративного типу.

2. Чи може майно, що належить подружжю на праві спільної сумісної власності бути передане як вклад до статутного капіталу юридичної особи корпоративного права?

1. Так.
2. Ні.

3. Так, але тільки грошові кошти.
4. Так, але тільки після його поділу між подружжям.

3. Як визначається правовий режим корпоративних прав подружжя?

1. Як комплекс правових засобів, що визначають порядок регулювання майнових відносин між подружжям та відносин з третіми особами, у зв'язку з набуттям одним із подружжя корпоративних прав та статусу учасника юридичної особи корпоративного типу та набуттям права вимоги іншим з подружжя, який передав об'єкти права спільної сумісної власності до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу.

2. Як комплекс правових засобів, що визначають порядок регулювання корпоративних відносин між подружжям, у зв'язку з набуттям одним із подружжя корпоративних прав та статусу учасника юридичної особи корпоративного типу та набуттям права вимоги іншим з подружжя, який передав об'єкти права спільної сумісної власності до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу.

3. Як комплекс правових засобів, що визначають порядок регулювання особистих немайнових відносин між подружжям та відносин з третіми особами, у зв'язку з набуттям одним із подружжя корпоративних прав та статусу учасника юридичної особи корпоративного типу та набуттям права вимоги іншим з подружжя, який передав об'єкти права спільної сумісної власності до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу.

4. Як комплекс правових засобів, що визначають порядок регулювання сімейних та корпоративних відносин між подружжям, у зв'язку з набуттям одним із подружжя корпоративних прав та статусу учасника юридичної особи корпоративного типу та набуттям права вимоги іншим з подружжя, який передав об'єкти права спільної сумісної власності до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу.

4. У чому полягає особливість правового режиму корпоративних прав подружжя?

1. Трансформація права власності.

2. Набуття корпоративних прав обидвома з подружжя.
3. Поширення права спільної сумісної власності на корпоративні права.
4. Всі відповіді вірні.

Список рекомендованих джерел:

1. Бажанова В. О. Право власності подружжя як різновид права спільної сумісної власності. Наше право. 2014. № 4. С. 162-166.
2. Біленко М. Підстави набуття права спільної сумісної власності подружжя. Юридична Україна. Питання розвитку приватного права. 2014. ; 4. С. 65-71.
3. Васильєва В. А. Спільна сумісна власність подружжя і корпоративні права. Корпоративні правочини: Збірник наукових праць за матеріалами 181 Всеукраїнської науково-практичної конференції (27-28 вересня 2013 року, м. Івано-Франківськ). Івано-Франківськ, 2013. С. 8-14.
4. Вінтоняк Н. Корпоративні відносини в аспекті відносин між подружжям. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 10. С. 10-14.
5. Жилінкова І. В. Корпоративні правовідносини в аспекті подружніх. Юридичний вісник України. 2008. № 3. С. 6-7.
6. Жилінкова І. В. Проблеми правового режиму майна членів сім'ї: автореф. дис. ... докт. юрид. наук доктора юридичних наук: 12.00.03 / Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків. 2000. 39 с.
7. Жук В. Д. До питання визначення категорії цивільно-правовий режим майна. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. Випуск 30. Том 1. Ужгород. 2015. С. 126-128.
8. Корпоративне право: підручник / Ю.О. Гладь, В.М. Мартин, Ю.Я. Самагальська та ін. ; за заг. ред. проф. О.Я. Яворської. Дрогобич: Коло, 2020. 650с.
9. Корпоративні права подружжя: складні питання у судовій практиці / В.І. Цікало, М.В. Оприско. Вісник Верховного Суду України. 2015. № 10. С. 43-47.
10. Корпоративне право крізь призму судової практики. За ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2021. 512 с. URL:

11. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.
12. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / В. А. Васильєва, В. В. Луць, Л. В. Сіщук [та ін.]; за заг. ред. В. А. Васильєвої. Харків: Право, 2018. 616 с.
13. Коссе Д. Д. Значення та сутність правового режиму в правовій системі України. Часопис Київського університету права. 2010. № 2. С. 25-29.
14. Конвенція про право, що застосовується до режимів власності подружжя від 14 березня 1978 року. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU78014> (дата звернення: 28.08.2023).
15. Круглова О. О. Правовий режим майна подружжя: нормативно-правове регулювання. Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 6. С. 99-101.
16. Ханієва Ф. М. Правові режими вкладу до господарського товариства. Міжнародний журнал «Право і суспільство». Випуск 3. Івано-Франківськ: Фоліант, 2016. 187 с.
17. Ханієва Ф. М. Правочини зі внесення вкладів при первісному створенні господарського товариства. Проблеми цивільного права та процесу: Матеріали наук.-практ. конф., присвяченої пам'яті професора О. А. Пушкіна (30 травня 2015 р.). Харків, 2015. С. 320-324.
18. Ханієва Ф. Порядок внесення вкладу до господарського товариства. Підприємництво, господарство і право. 2016. № 12. С. 69-74.
19. Пацурківський Ю. Правовий режим власності: поняття та зміст. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2013. № 6. С. 3-9. 67. Соколова І. О. Правовий режим: поняття, особливості, різновиди : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». Х., 2011. 22 с. 68.
20. Свистун Л. Я. Правовий режим майна, переданого подружжям для підприємницької діяльності: аналіз судової практики / Л. Я. Свистун //

Юридичний науковий електронний журнал, №5, 2021. С. 67-70.

21. Сосула О.О. Оборозоздатність немайнових (організаційних) корпоративних прав. Актуальні проблеми правознавства. Випуск №4. Тернопіль, 2020. С. 77-89.

22. Труба В. І. Спільне майно подружжя: проблеми правового регулювання, правозастосування і тлумачення. Правова держава. 2013. Випуск 24. С. 274-278.

23. Яремова І. Особливості визначення моменту дії режиму спільності та моменту виникнення права спільної власності на майно подружжя. Наше право. 2014. № 7. С. 180-185.

Семінарське заняття №2.

Тема. Поділ майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя, переданого до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу.

Методичні рекомендації: Досліджуючи проблематику поділу майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності, переданого до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу необхідно звернути увагу на те, що участь в юридичній особі корпоративного типу може здійснювати лише та особа, яка є власником корпоративного права і як учасник такої юридичної особи внесена до установчих документів.

Також, потрібно пам'ятати, що участь в юридичній особі корпоративного типу носить персоніфікований характер. Тому при поділі не може утворюватися множинність осіб за рахунок надання корпоративних прав іншому з подружжя. Участь в юридичній особі корпоративного типу може здійснювати лише та особа, яка є власником корпоративного права і як учасник такої юридичної особи внесена до установчих документів.

Досліджуючи питання поділу майна, що належить особам, які спільно проживають, але шлюб між собою не зареєстрували потрібно, в першу чергу, опрацювати судову практику щодо встановлення факту проживання жінки та чоловіка однією сім'єю. Адже, майно може підлягати поділу між так званим «подружжям» лише у тому випадку, коли суд встановить, що ці особи проживали

тривалий період часу однією сім'єю, вели спільне господарство і у них виникли взаємні права та обов'язки.

Питання для обговорення:

1. Вихід з юридичної особи корпоративного типу. Ліквідація юридичної особи корпоративного типу.
2. Компенсація вартості частини майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя. Звернення стягнення.
3. Поділ майна, переданого до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу після розірвання шлюбу. Право вимоги. Доходи. Дивіденди. Відчуження корпоративних прав.
4. Захист та охорона корпоративних прав подружжя.

Питання для самоконтролю:

1. Які, на Вашу думку, є способи розподілу бізнесу між подружжям?
2. У чому полягає суть принципу відокремлення майна власника від частки в ТОВ від майна самого ТОВ?
3. Чи потрібна згода другого з подружжя при внесенні спільного майна подружжя до статутного капіталу юридичної особи корпоративного типу?
4. Що Ви розумієте під категорією «інтереси сім'ї»?
5. Чи має право другий із подружжя, який не є учасником юридичної особи на виплату йому дивідендів?
6. Чи можливо поділити між подружжям частку в статутному капіталі ТОВ?
7. Дохід (дивіденди), отриманий від діяльності юридичної особи корпоративного типу та доходи (майно), отримані від відчуження корпоративних прав відносяться до спільної сумісної власності подружжя чи особистої приватної власності?
8. Чи має право інший із подружжя на частину майна, одержаного одним з подружжя — учасником юридичної особи корпоративного типу у разі його виходу з останньої?

9. Якого правового режиму набуватиме вклад, який був внесений до статутного капіталу із спільного сумісного майна?
10. Чи потрібна згода другого з подружжя при виході його дружини/чоловіка із юридичної особи корпоративного типу?
11. Як здійснюється поділ майна, отриманого іншим з подружжя – учасником юридичної особи корпоративного типу у разі ліквідації останньої?
12. Чи вправі пред'являти вимоги щодо майна, яке було передане до статутного капіталу юридичної особи той з подружжя хто не є її учасником?
13. У разі використання одним із подружжя спільних коштів інший із подружжя має право на компенсацію вартості його частки?

Вирішіть тестові завдання:

1. На що має право той з подружжя, який не є учасником юридичної особи корпоративного типу при поділі спільного майна?

1. Поділ доходів (дивідендів), отриманих іншим з подружжя – учасником юридичної особи корпоративного типу та майна, отриманого іншим з подружжя - учасником юридичної особи корпоративного типу від відчуження корпоративних прав.
2. Поділ майна отриманого іншим з подружжя - учасником юридичної особи корпоративного типу у разі його виходу.
3. Поділ майна, отриманого іншим з подружжя — учасником юридичної особи корпоративного типу у разі ліквідації юридичної особи корпоративного типу.
4. Всі відповіді вірні.

2. У яких випадках при вирішенні спору про поділ майна суд може відступити від засади рівності часток подружжя?

1. За обставин, що мають істотне значення, зокрема якщо один із них не дбав про матеріальне забезпечення сім'ї.
2. За обставин, що мають істотне значення, зокрема якщо один із них приховав, знищив чи пошкодив спільне майно.
3. За обставин, що мають істотне значення, зокрема якщо один із них витрачав

спільне майно на шкоду інтересам сім'ї.

4. За обставин, що мають істотне значення, зокрема якщо один із них не дбав про матеріальне забезпечення сім'ї, ухилявся від участі в утриманні дитини (дітей), приховав, знищив чи пошкодив спільне майно, витрачав його на шкоду інтересам сім'ї.

3. Чи підлягають поділу корпоративні права між подружжям у разі поділу майна, що належить їм на праві спільної сумісної власності?

1. Так.

2. Так, якщо це передбачено в договорі між ними.

3. Так, якщо немає заборони в установчих документах юридичної особи корпоративного типу.

4. Ні.

4. На якому праві належить майно жінки та чоловіка, які проживають однією сім'єю без реєстрації шлюбу?

1. Спільної сумісної власності.

2. Спільної сумісної власності, якщо інше не встановлено письмовим договором між ними.

3. Спільної часткової власності.

4. Спільної часткової власності, якщо інше не встановлено письмовим договором між ними.

Вирішіть задачі:

Задача №1.

Паламаренко І.І звернувся до суду за позовом про визнання договору недійсним та визнання права власності на частину житлового будинку обґрунтовуючи свої вимоги тим, що його дружина передала його як вклад до статутного капіталу товариства. Просила стягнути частину вартості внесеного житлового будинку. Дайте правову оцінку даній ситуації?

Задача №2.

Громадянка Петрова звернулася до суду про встановлення факту

проживання однією сім'єю жінки з чоловіком без реєстрації шлюбу та поділ спільного майна подружжя. Позивачка просила суд встановити факт проживання однією сім'єю без реєстрації шлюбу та поділити спільне майно, в тому числі стягнути з відповідача на її користь $\frac{1}{2}$ частину отриманого доходу від діяльності товариства з обмеженою відповідальністю. Вирішіть справу. Дайте правову оцінку ситуації.

Задача №3.

Особа 1 звернулася до суду про присудження грошової компенсації замість частки у праві спільної сумісної власності на нерухоме майно, передане як вклад до статутного капіталу товариства з обмеженою відповідальністю. Особа 2 (інший з подружжя) заперечує, обґрунтовуючи свої вимоги тим, що учасником Особа 1 має право тільки на поділ доходів.

Перелік рекомендованих джерел:

1. Бігняк О.В. До питання захисту охоронюваних законом інтересів учасників корпоративних відносин. Наука в епоху дисбалансів (м. Київ. 30 січня 2015 р.). К.: Центр наукових публікацій, 2015. С. 71-73.
2. Бігняк О.В. До питання захисту учасників корпоративних відносин. Методологічні засади вдосконалення цивільного законодавства України на сучасному етапі: матеріали круглого столу (м. Одеса, 9 жовтня 2012 р.) /за заг. ред. д.ю.н, проф. Є.О. Харитнов. Одеса: Фенікс, 2012. С. 51-56.
3. Бігняк О.В. Загальнотеоретичні підходи до поняття права на захист корпоративних прав. Часопис цивілістики: науково-практичний журнал. 2017. Вип. 28. С. 83-87. 73. Бігняк О.В. Захист корпоративних прав відповідно до законодавства Республіки Польщі: порівняльний аналіз. Порівняльно-аналітичне право: електронне наукове фахове видання. 2018. №2. С. 72-74.
4. Бігняк О.В. Захист корпоративних прав. Співвідношення категорій «форми захисту», «способи захисту» та «засоби захисту». Юридичний вісник щоквартальний журнал. 2013. №2. С.43

5. Вінтоняк Н. Д. Особливості поділу корпоративних прав подружжя: шлях до справедливості. Міжнародний журнал «Право і суспільство» за ред. д-ра юрид. наук, проф. Васильєвої В. А. Випуск 1. Івано-Франківськ: Фоліант, 2015. С. 30-34.
6. Вінтоняк Н. Д. «Поділ корпоративних прав» при поділі спільної сумісної власності подружжя. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. Збірник наукових статей. Випуск 38. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2015. С. 40-51.
7. Галіян І. Визнання недійсними рішень органів управління господарським товариством як спосіб захисту корпоративних 4 прав. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 5. С. 63-68.
8. Глиняна К. М. Особливості поділу корпоративних прав подружжя в результаті розлучення. Проблеми правового забезпечення підприємницької діяльності, пов'язаної з морем: матер. наук.-практ. конференції (17 березня 2006 р.). Одеса, 2006. С. 126-128. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.
9. Дайджест судової практики Верховного Суду у справах, що виникають із корпоративних відносин. 2018 рік – 15 липня 2019 року. [//https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Dajest_korporat_vidnosunu_1pdf](https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Dajest_korporat_vidnosunu_1pdf).
10. Короед С.О., Махінчук В.М. Похідні (непрямі) позови засновників юридичних осіб як форма реалізації доктрини зняття корпоративної вуалі. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2020. № 44. С. 74-77.
11. Колгойда О. Щодо поняття та критеріїв корпоративного спору. Право України. 2019. № 3. С. 237-259. Сафончик О. І. Деякі питання поділу корпоративних прав подружжя за законодавством України. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2018. № 1. Т. 1. С. 81-83.

12. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія /В.А. Васильєва, В.В. Луць, Л.В. Сіщук [та ін.]; за заг.ред. В.А. Васильєвої. Харків: Право, 2018. 616 с.
13. Корпоративне право: підручник / Ю.О. Гладь, В.М. Мартин, Ю.Я. Самагальська та ін. ; за заг. ред. проф. О.Я. Яворської. Дрогобич: Коло, 2020. 650с.
14. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.
15. Корпоративні права подружжя: складні питання у судовій практиці / В.І. Цікало, М.В. Оприско. Вісник Верховного Суду України. 2015. № 10. С. 43-47.
16. Корпоративне право крізь призму судової практики. За ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2021. 512 с. URL: <https://jurkniga.ua/contents/korporativne-pravo-kriz-prizmu-sudovoi-praktiki.pdf>
17. Лисик Д., Войнаровська О. Частка в ТОВ: ділити чи не ділити з подружжям? 2021. URL: <https://vkr.ua/publication/chastka-v-tov-diliti-chi-ne-diliti-z-podruzzhzham>
18. Мічурін Є. О. Проблеми виділу та поділу майна подружжя в контексті цивільного та сімейного законодавства Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «ПРАВО». 2015.Випуск 20. С. 114-117.
19. Огляд судової практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду України щодо розгляду справ у спорах, що виникають із розподілу майна подружжя. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/newfolderfor_uploads/supreme/Oglyad_podil_majna.pdf
20. Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних правовідносин: Постанова Пленуму Вищого Господарського суду України від 25.02.2016 року № 4. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004600-16> (дата звернення: 28.08.2023).
21. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 24 квітня 2018 року, справа

№ 925/1165/14. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/73896751>.

22. Постанова Верховного суду України від 03 липня 2013 р., справа № 6-61цс13. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/34634294>.

23. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 03 липня 2019 року, справа № 554/8023/15-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/83000767>.

24. Постанова Верховного Суду від 11 грудня 2019 року, справа № 638/19826/15-ц. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/86468310>.

25. Сіщук Л. В. Відчуження частки та вихід з товариства: порівняльноправова характеристика правових конструкцій. Корпоративне право України та інших європейських країн: шляхи гармонізації. Збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (2-3 жовтня 2015 р., м. Івано-Франківськ). Івано-Франківськ, 2015. С. 226-233.

26. Сурженко О. А. Вихід учасника з господарського товариства та проведення з ним розрахунків. Корпоративне право України та країн Європейського Союзу: новели законодавства. Збірник наукових праць за матеріалами XVI Міжнародної науково-практичної конференції (5-6 жовтня 2018 р., м. Івано-Франківськ). Івано-Франківськ, 2018. 199 с. С. 166-169.

27. Суханов М.О. Аналіз практики Верховного суду щодо судового захисту корпоративних прав учасників товариства з обмеженою відповідальністю. Право і суспільство. 2021. №1. С.56-61.

28. Цікало В. Засади здійснення та захисту корпоративних прав: поняття й види. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 6. С. 61-65.